

שיעור מספר 9
25 - 19 אוגוסט

"הערעור של שאול כרועה"

שבת אחר הצהריים

קיראו את הפסוקים הבאים לקראת שיעור השבת השבועי: גלטים 4:12-20; 1ה לקורינתים 11:1; פיליפים 3:17; 1ה לקורינתים 9:23-19; 2ה לקורינתים 4:7-12

פסוק לשינון: " הָיוּ כְּמוֹנֵי, כִּי גַם אֲנִי נִהְיִיתִי כְּמוֹכֶם, אַחִי! אֲנִי מִבְּקֶשׁ מִכֶּם! " (גלטים 4:12)

כפי שראינו עד כה, שאול אינו מתפשר במלים במכתבו לגלטים. לשון הדיבור הבוטה שלו משקפת בפשטות את התשוקה שחש כלפי הרווחה הרוחנית של הקהילה שהקים. מלבד העניין התיאולוגי המכריע ששאול עסק בו, המכתב לגלטים במובן רחב מראה עד כמה חשובים עקרי אמונה נכונים. אם תקינות עקרי האמונה לא היתה חשובה כל כך, אז מדוע שאול היה כל כך נלהב במכתבו, וכל כך בלתי מתפשר? האמת היא כמובן שמה שאנו מאמינים חשוב מאוד, במיוחד בכל הנוגע לשאלת הבשורה. בגלטים 4:12-20 שאול ממשיך את השיח שלו, אם כי הוא משנה מעט את גישתו. שאול נתן כמה טיעונים מפורטים ומתוחכמים מבחינה תיאולוגית כדי לשכנע את הגלטים בטעויותיהם, ועכשיו הוא עושה ערעור אישי יותר, כאילו שהיה רועה הקהילה של הגלטים. לעומת מורי השקר שלא היה להם עניין אמיתי בגלטים, שאול מגלה דאגה אמיתית, אכפתיות, תקווה ואהבה של רועה טוב לצאן העזוב שלו. הוא אינו רק תיקן תיאולוגיה. הוא ביקש לשרת את מי שאהב.

ליבו של שאול

קראו גלטים 20-12:4. מהי מהות המסר של שאול בפסוקים אלה?

הרמז הראשוני לדאגה שמכבידה את ליבו של שאול הוא הערעור האישי שלו בפסוק 12. הערעור מופיע מיד לאחר התעקשותו של שאול כי הגלטים יהפכו להיות כמוהו. המילה "מבקש" באופן שהיא מתורגמת אינה מעבירה במשמעותה את רגשות שאול. המילה היוונית היא deomaix. אף על פי שניתן לתרגמה "לדחוף" או "להסתכן", יש למילה משמעות חזקה יותר של ייאוש (ראו 2 לקורינתים 20: 5, 4, 8, 2: 10). שאול באמת מתכוון לומר "אני מתחנן בפניכם!"

דאגתו של שאול לא היתה רק בדבר רעיונות תיאולוגיים ועל נקודות מבט על עקר אמונה. ליבו היה כרוך בחייהם של האנשים שבאו למשיח באמצעות עבודתו. הוא החשיב את עצמו יותר מאשר רק חבר. הוא היה אביהם הרוחני, והם היו ילדיו. יותר מזה, שאול משווה את דאגתו לגלטים לדאגה ולייסורים המלווים את האם בשעת לידה (גלטים 19: 4). שאול חשב כי עבודתו הקודמת היתה מוצלחת כאשר ייסד את קהילתם. אך כעת, לאחר שהגלטים התרחקו מן האמת, שוב חווה שאול את חבלי הלידה הללו כדי להבטיח את שלומם.

איזו תכנית הייתה לשאול בראש עבור הגלטים? איזו תוצאה רצה לראות מכל עבודתו בקרבם? גלטים 19: 4.

לאחר שתיאר את הגלטים כעוברים ברחם, כעת שאול מדבר עליהם כאילו היו אמהות לעתיד. המילה המתורגמת "יכון" שימשה למטרה רפואית כדי להתייחס להתפתחות העובר. באמצעות מטפורה זו מתאר שאול מה פירוש הדבר להיות תלמיד של ישוע, הן מבחינה אינדיבידואלית והן קולקטיבית כקהילה. להיות תלמיד של המשיח זה הרבה יותר מאשר רק אמונה. זה כרוך בשינוי אופי קיצוני לאופיו של ישוע. שאול "לא חיפש כמה שינויים קלים בגלטים, אלא שינוי מוחלט כזה, שמפגש עימם יהיה כמו לראות את המשיח" (לאון מוריס, "Galatians (Downers Grove, Ill.: Intervarsity Press, 1996, עמוד 142).

באילו דרכים ראייתם את דמותו של ישוע מתבטאת בחייכם? באילו תחומים עדיין יש לכם "הרבה עבודה"?

האתגר להיות

קראו ה1 לקורינתים 11:1, פיליפים 3:17, 2 לתסלוניקים 3:7-9, מעשי השליחים 26:28,29. מה שאל אומר בקטעים אלה אשר משתקף בגלטים 4:12? כיצד עלינו להבין רעיון זה?

פעמים אחדות בכל מכתבי שאל הוא מעודד את המאמינים לחקות את התנהגותו. בכל מצב, שאל מציג את עצמו כדוגמה סמכותית אשר המאמינים צריכים לדבוק בה. ב2 לתסלוניקים 3:7-9, שאל מציע את עצמו כדוגמה כיצד המאמינים בסלוניקה צריכים לעבוד כדי לפרנס את עצמם ולא להיות נטל לאחרים. ב1 לקורינתים 11:1 שאל קורא לקורינתים לחקות אותו בהצבת רווחת האחר בעדיפות ראשונה. דאגתו של שאל לגלטים נראית שונה במקצת.

בגלטים 4:12 שאל אינו מבקש מהגלטים לחקות אותו. במקום זאת, הוא מבקש "להיות" כמוהו – הוא מדבר על ישות, לא התנהגות. מדוע? הבעיה בגלטיה לא היתה בהתנהגות לא מוסרית או אורח חיים חילוני, כמו בקהילה בקורינתוס. הנושא בגלטיה היה מושרש במהותה של המשיחיות עצמה. שאל אינו אמר שיתנהגו כמוהו, אלא שיהיו כמוהו. המינוח המדויק שבפסוק גלטים 4:12 מופיע בפנייה של שאל אל הורדוס אגריפס השני במעשי השליחים 26:29. שם כותב שאל "תִּפְלְתִי לְאֱלֹהִים שְׂלֵא רַק אַתָּה אֱלֹא גַם כָּל הַשּׁוֹמְעִים אוֹתִי הַיּוֹם, יִהְיוּ כְמוֹנִי – רַק בְּלִי הַכְּבָלִים הָאֵלֶּה". במילים אחרות, שאל מתייחס לניסיונו כמשיחי, לבסיס הנשען על ישוע בלבד, לאמונה אשר סומכת על מה שישוע עשה ולא בעבודת התורה. הגלטים העניקו ערך רב יותר להתנהגותם מאשר לזהותם במשיח.

אף על פי ששאל אינו אומר במפורש כיצד הוא רוצה שהגלטים יהיו כמוהו, ההקשר של המצב בגלטיה מעיד על כך שלא מדובר בהצהרה גורפת על כל היבט ופרט בחייו. כיוון שדאגתו הייתה עקב אמונת הגלטים הממוקדת בחוק, היה ברור ששאל התכוון לאהבה, לשמחה, לחופש ולודאות בישועה שמצא בישוע המשיח. לנוכח פלאו המופלא של ישוע, למד שאל להחשיב את כל השאר כפסולת (פיליפים 3:5-9) – והוא השתוקק לכך שהגלטים יחוו את אותו הדבר בעצמם.

האם יש מישהו שאתם מכירים (מלבד ישוע) שמהווה דוגמה טובה עבורכם? אם כן, אילו תכונות של אותו אדם משמשות דוגמה למופת וכיצד אתם יכולים לפתח תכונות אלה בחייכם?

אני נהייתי כמוכם

קראו 1 לקורינתים 9:19-23. מה שאל אומר בפסוקים אלה שעוזר לנו להבין את החלק השני של פסוק גלטים 4:12 טוב יותר? ראו גם מעשי השליחים 17:16-34, 1 לקורינתים 8-13, 8:8, גלטים 2:11-14.

קריאה בגלטים 12:4 עשויה לעורר תהייה בתחילה. מדוע הגלטים צריכים להיות כמו שאול, אם שאול כבר נהיה כמוהם? כפי שראינו בשיעור אתמול, שאול רצה שהם יהיו כמוהו באמונה שלמה ובוודאות בישועה דרך המשיח. ההערה שלו שהוא נהיה כמוהם נועדה להזכיר שהוא בתור יהודי, הפך לגוי "ללא תורה" על מנת להגיע לליבם של הגלטים עם הבשורה. כמו המבשר הגדול לעולם הגויים, למד שאול לבשר הן ליהודים ולגויים. למעשה, על פי 1 לקורינתים 9:19-23, למרות שהבשורה לא השתנתה, שיטתו של שאול השתנתה בהתאם לקהל האנשים שלו.

"שאל היה אחד הראשונים במה שאנו מכנים היום קונטקסטואליזציה, הצורך לקשר את הבשורה בצורה כזו שהיא תדבר לאנשים שאליהם היא מופנית" (טימוטי ג'ורג', *The New American Commentary: Galatians* (Nashville, Tenn.: Broadman&Holman Publishers, 1994, עמוד 321).

הערותיו האישיות של שאול ב1 לקורינתים 9:21 מצביעות על כך שהוא האמין שקיימים גבולות עד כמה רחוק בן אדם צריך לקחת קונטקסטואליזציה של הבשורה. הוא מזכיר, לדוגמה, כי בעוד שמישהו יכול לגעת בדרכים שונות ביהודים ובגויים, חופש זה אינו כולל את הזכות לחיות אורח חיים נטול חוק, עבור משיחיים אשר נמצאים תחת "תורת המשיח".

למרות שקונטקסטואליזציה היא דבר לא פשוט בדרך כלל, "ככל שאנו מסוגלים להפריד את לב הבשורה מן המעטפת התרבותית שלה, כדי לקשר את המסר של ישוע מבלי להתפשר על התוכן שלה, אנו גם צריכים לחקות את שאול" (טימוטי ג'ורג', *Galatians*, עמוד 321, 322).

האם זה קל כל כך להתפשר? לפעמים, ככל שהאדם משיחי זמן רב יותר, כך הפשרה קלה יותר עבורו. מדוע זה כך? התבוננו בעצמכם, בכנות. כמה פשרה קיימת בחייכם, וכיצד הצדקתם זאת? כיצד אנו יכולים להכניס אותה לתחומי חיים שדורשים זאת?

אז ועכשיו

היחסים של שאול והמאמינים הגלטיים לא תמיד היו מורכבים וקרים כמו עכשיו. למעשה, כאשר שאול נזכר בפעם הראשונה שהוא בא לדרוש להם את הבשורה, הוא מתאר במונחים נלהבים כמה טוב הם התייחסו אליו. אזי, מה קרה?

איזה מאורע הניע את שאול להחליט ללכת לדרוש את הבשורה בגלטים? גלטים 13:4. ככל הנראה, מלכתחילה לשאול לא הייתה כל מטרה לדרוש את הבשורה בגלטיה. הוא חלה במסעו, ומחלה זו אילצה אותו להישאר בגלטיה זמן רב יותר מהצפוי או לנסוע לגלטיה בשביל החלמתו. טבעה המדויק של מחלתו של שאול אינו ידוע לנו. ישנם המציעים את האפשרות כי הוא נדבק במלריה, אחרים אומרים כי יתכן שזו הייתה דלקת עיניים (על בסיס ההתייחסות של שאול לנכונות הגלטים לעקור את עיניהם ולהעניקם לו). מחלתו גם כן הייתה יכולה להיות קשורה ל"קוף בבשרו" אשר הוא מזכיר ב2 לקורינתים 7-9:12.

מה שזה לא היה, שאול אומר כי המחלה שממנה סבל הייתה כל כך לא נעימה עד כי העניין הפך לנסיון ממש עבור הגלטים. בעולם שבו בדרך כלל התייחסו למחלות כאות לאי שביעות רצון אלוהית (יוחנן 1,2,9:1; לוקס 4-1:13), מחלתו של שאול בקלות הייתה יכולה לספק לגלטים תירוץ טוב כדי לדחות הן את שאול ואת בשורתו. אך הם בירכו את שאול בחפץ לב. מדוע? מפני שליבם התרכך מבשורת הצלב (גלטים 1:3) והוכחה של רוח הקודש. איזו סיבה הם יכולים כעת לתת לשינוי ביחסם?

אילו סיבות היו יכולות להיות לאלוהים להתיר לשאול לסבול? כיצד שאול היה יכול לשרת עבור אחרים בזמן שהוא עצמו סבל מבעיות אישיות? רומים 8:28; 2 לקורינתים 7-12, 4:7-10, 12:7.

לא משנה מה הייתה מחלתו של שאול, היא בהחלט הייתה רצינית, והיא בהחלט הייתה יכולה להיות סיבה להאשים את אלוהים בבעיותיו או לוותר על לימוד הבשורה. שאול לא עשה דבר מאלה. במקום לנצל חומרת מצבו לטובתו האישית, שאול ניצל זאת במטרה להישען עוד יותר על חסד אלוהים. " פעם אחר פעם אלוהים השתמש בצרות כמו מחלות, רדיפות, עוני, אפילו אסונות טבע וטרגדיות בלתי מוסברות – כמו הזדמנויות להציג את רחמיו וחסדו, וכאמצעי לקידום הבשורה " – טימוטי ג'ורג', Galatians 323,324, עמוד 323,324.

כיצד אנו יכולים ללמוד לאפשר לניסיונות וסבל בחיינו לגרום לנו להישען יותר על אלוהים? (איזה אפשרויות נוספות יש לנו?)

לומר את האמת

קראו גלטים 4:16. איזה נושא רב עוצמה שאול מעלה כאן? באילו דרכים אנו יכולים לחוות משהו דומה? ראו גם יוחנן 3:19, מתי 64,65,26, ירמיהו 23-17:36.

לביטוי "לומר את האמת" בדרך כלל יש קונוטציה שלילית, במיוחד בעידן בו אנו חיים. לציין למישהו עובדות, לא משנה עד כמה שהן יכולות להיות לא נעימות או לא רצויות יכול להיתפס כמכה חזקה מדיי, כמשהו שובר גבולות וחסר רחמים. אם לא הערותיו של שאול בגלטים 12-20:4 וכמה הערות נוספות שזורות באגרת (גלטים 9,10,6), מישהו יכול היה להסיק כי האינטרס של שאול באמת הבשורה עלה על כל ביטוי של אהבה. יחד עם זאת, כפי שראינו, דאגתו של שאול כי הגלטים ידעו את האמת (גלטים 2:5,14) נובעת מתוך אהבתו כלפיהם. מי לא חווה אישית עד כמה זה יכול להיות כואב להעניש מישהו אהוב או לספר משהו שמסיבה כלשהי הם לא ירצו לשמוע? אנו עושים זאת מאחר שאכפת לנו מאותו אדם, ולא מכיוון שאנו רוצים להכאיב לו, למרות שהתגובה המיידית עלולה להיות דווקא כאב, או כעס טינה נגדינו. אנו עושים זאת בכל מקרה, מפני שאנו יודעים שהאדם צריך לדעת את זה, לא משנה עד כמה הוא לא מעוניין בכך.

מה שאול אומר בגלטים 20-17:4 על אלו המתנגדים? על מה הוא מערער מלבד לתאולוגיה שלהם?

בניגוד לבשורת שאול הכנה שהייתה עלולה לעורר את כעס הגלטים, מתנגדיו חיזרו באופן פעיל לטובת הגלטים, אך לא מתוך אהבה כלפיהם, אלא מתוך מניעים אישיים. לא מובן למה שאול מתכוון בדיוק באמרו שמתנגדיו רוצים להרחיק את הגלטים, למרות כי יתכן שהכוונה להרחיקם מהזכויות של הבשורה עד אשר הם יבצעו ברית מילה קודם לכן.

היזכרו בתקרית כלשהי שבה דבריכם, למרות היותם אמינים ונדרשים, גרמו למישהו לכעוס עליכם. מה למדתם מנסיון זה שיכול לסייע לכם בפעם הבאה שתצטרכו לעשות משהו דומה?

נקודות למחשבה

"בקהילות הגלאטיות, טעות גלויה תפסה את מקום בשורת האמת. ישוע, הבסיס האמיתי של האמונה, הוחלף כמעט לחלוטין בטקסי יהדות מיושנים. השליח ראה שעל מנת שהמאמינים בגלטיה יינצלו מההשפעות המסוכנות שאיימו עליהם, יש לנקוט בצעדים המכריעים ביותר, ולתת את האזהרות הקשוחות ביותר שניתן....

לקח חשוב שכל משרת של ישוע צריך ללמוד הוא התאמת עבודתו למצב הקהל שאליה הוא פונה. צריך רכות, סבלנות, החלטיות ותוקפנות. אבל תכונות אלה צריכות לפעול באפליה ראויה. כדי להתמודד בחוכמה עם סוגים שונים של מוחות, בנסיבות ותנאים משתנים, זו עבודה הדורשת חוכמה ושיפוט נאור ומקודש על ידי רוח האלוהים...

שאל התחנן בפני אלה שפעם כבר חוו בחייהם את כוחו של אלוהים, לחזור לאהבתם הראשונה, אל בשורת האמת. הוא הציב בפניהם את הזכות להיות אנשים חופשיים במשיח, וללבוש בגדי צדק דרך החסד המכפר שלו. שאל עמד על העקרון כי כל נשמה אשר נושעת חייבת להיות ביחסים אישיים אמיתיים ופעילים עם אלוהים...

דברי הפצרה הרציניים של השליח לא היו חסרי תועלת. רוח הקודש יצרה עוצמה אדירה, ורבים שתעו בדרכים מוזרות, חזרו לאמונתם הקודמת בבשורה. מכאן ואילך הם היו איתנים בחירות אשר ישוע העניק להם בחינם. "אלן ג' וייט, "מעשי השליחים", עמודים 385, 386, 388.

שאלות דיון:

1. דונו בשאלת הסבל וכיצד אלוהים יכול להשתמש בו. כיצד אנו מתמודדים עם מצבים שבהם הסבל לא מניב שום דבר טוב?
 2. חשבו על הרעיון שישוע נמצא בתוכנו. מה זה אומר במונחים מעשיים? איך נוכל לדעת שזה קורה לנו? כיצד אנו נמנעים מלהתיימש אם זה לא קורה מהר כפי שאנו מתכננים?
- תקציר: לאחר שנתן מספר טיעונים מפורטים ומתוחכמים מבחינה תיאולוגית, עכשיו שאל פונה לגלטים בנימה אישית ורגשית יותר. הוא מבקש מהם להקשיב לעצתו, להזכיר להם את היחסים החיוביים שהיו להם פעם, ואת האהבה האמיתית והדאגה שיש לו עבורם כהורה רחני.